

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden af Camre (S) (se foran) vedtoges med 77 stemmer mod 61.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden af Elle-mann-Jensen (V) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget *Dorte Bennedsen* har meddelt mig, at hun som følge af udsendelse i offentligt hverv ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor hun anmoder om orlov fra og med den 1. juni samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Arbejdsmarkedsudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om begrænsning af organisationers rettigheder over for erhvervsudøvere. (Lovforslag nr. L 45).

Arbejdsmarkedsudvalget har endvidere afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken. (Nedsættelse af en tjenestemandets m.v.) (Lovforslag nr. L 144).

Arbejdsmarkedsudvalget har endelig afgivet betænkning over:

Forslag til lov om en kommunal tjenestemandetsret. (Lovforslag nr. L 203).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Uddannelsesudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkursus. (Lovforslag nr. L 151).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget om offentlige arbejder har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. (Lovforslag nr. L 22).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Arbejdsmarkedsudvalget (14/5 81):

Udtræder: Poul H. Møller (KrF)

Nyt medl.: Arne Melchior (CD)

Udtræder: Arne Melchior (CD)

Ny stedf.: Poul H. Møller (KrF)

Arbejdsmarkedsudvalget (14/5 81):

Udtræder: Lone Dybkjær (RV)

Ny stedf.: Dræbye (RV)

Forsvarsudvalget (14/5 81):

Udtræder: Dræbye (RV)

Ny stedf.: Stinus (RV)

I skrivelse af 14. maj har industriministeren meddelt, at han i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, ønsker at give tinget en skriftlig

Industripolitisk redegørelse.

(Redegørelse nr. IX).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Skriftlig redegørelse:

Industripolitisk redegørelse af 14. maj 1981.

(Redegørelse nr. IX).

Industriministeren (Erling Jensen):

Det er regeringens faste forsæt op gennem 1980'erne at gennemføre en økonomisk politik med sigte på gradvis at genskabe ligevægten i dansk økonomi. Det er ensbetydende med, at underskuddet på betalingsbalancen må bringes ud af verden. Der har gennem alt for mange år været alt for store underskud på betalingsbalancen, og der er efterhånden akkumuleret udlandsgæld af en størrelsesorden, som dels betyder valutarisk risiko i tider med international uro, dels vil medføre en

[Industriministeren]

nettorenteudgift i de nærmest kommende år på 10–12 mia kr. årligt. Regeringen vil lægge afgørende vægt på, at udviklingen bringes så vidt under kontrol, at der må sigtes mod valutarisk balance i anden halvdel af 1980'erne.

I forudsætningen om en *gradvis* retablering af den valutariske ligevægt spiller hensynet til beskæftigelsen en afgørende rolle. Så længe de internationale konjunkturer ikke forbedres, så de kan give blot nogen medvind for regeringens økonomiske bestræbelser, kan beskæftigelsessituationen ikke ventes fuldt normaliseret. På den anden side kan regeringen heller ikke affinde sig med en arbejdsløshed af det omfang, der må konstateres for øjeblikket. Med det flerårige handlingsprogram har regeringen derfor tilrettelagt en økonomisk politik, som indebærer, at beskæftigelsen skal øges i 1982 og de følgende år, og at underskuddet på betalingsbalancen over for udlandet skal reduceres i 1982 og de følgende år.

Regeringen vil afgjort foretrække, at et rimeligt beskæftigelsesniveau genskabes gennem øget aktivitet inden for konkurrencesektoren. Regeringen vil derfor fortsat være tilbageholdende med udvidelser inden for den offentlige sektor. I det omfang, øget beskæftigelse inden for erhvervssektoren ikke vil kunne tage brodden af den øjeblikkelige arbejdsløshed, vil regeringen imidlertid gennem foranstaltninger med mere specifikt beskæftigelsesfremmende sigte søge at afhjælpe det øjeblikkelige alt for høje ledighedsniveau. De foranstaltninger, der er indeholdt i de lovforslag, arbejdsministeren har fremsat i folketinget, omhandler en del af de foranstaltninger, der her må tages i anvendelse.

Hovedsigtet med regeringens politik vil være at tilvejebringe forudsætningerne for en gradvis genskabelse af økonomisk balance, således at et rimeligt ekspanderende erhvervsliv både vil være i stand til at genskabe valutarisk ligevægt og til at sikre en rimelig høj beskæftigelsesgrad. Formålet med denne industripolitiske redegørelse er at klarlægge, hvilke forudsætninger der må opfyldes, og hvilke forventninger man realistisk vil kunne gøre sig med hensyn til industriens muligheder for at bidrage til en sådan udvikling.

Sammenligner man udviklingen i de senest forløbne 5 år med de forventninger, man må gøre sig til udviklingen i de kommende år

med hensyn til udviklingen i industriens produktion, investeringer, eksport og beskæftigelse, hvis en sådan politik skal lykkes, må det stå klart, at hvis forudsætninger og forventninger skal bringes til at balancere, må der gennem egnede foranstaltninger igangsættes en udvikling, som ikke alene kan bryde den relative stagnation, der har præget vor industrielle situation i de forløbne 5 år, men som også kan genskabe en industriel ekspansion af næsten samme styrke som den, man oplevede i 1960'erne.

Industriproduktionen udgør en integreret og meget vigtig del af den samlede økonomi. Industriens andel af bruttofaktorindkomsten udgør godt 20 pct., men dens andel af den samlede vareeksport udgør godt 70 pct. Industripolitikken må derfor tilrettelægges under hensyn til den overordnede målsætning for den økonomiske politik, der forudsætter en stærk stigning i erhvervenes investeringer og produktion.

For betalingsbalancens udvikling er forholdet mellem import af industrivarer til produktion, forbrug og investering og eksporten af industrivarer en særdeles bestemmende faktor sammen med bl. a. eksportoverskud af landbrugsvarer, importudgifterne til energi, renteudgifterne til udlandet og søfartens nettoindtjening.

I 1980 oversteg importen af industrivarer eksporten af industrivarer med ca. 12 mia kr. I de foregående 4 år har handelsbalanceunderskuddet på industrivareområdet været omkring 19 mia kr. årligt (i løbende priser). Der er altså sket en betydelig forbedring på industrivareområdet i 1980, som har været den vigtigste årsag til, at betalingsbalanceunderskuddet trods stærkt stigende udgifter til energi og renteudgifter blev nedbragt fra 15,3 mia kr. i 1979 til 14,6 mia kr. i 1980.

Da forskellen imellem import og eksport af industrivarer er bestemt af forholdet mellem på den ene side produktionen af industrivarer, hvad enten denne går til eksport eller dækker hjemligt forbrug, og på den anden side landets forsyning med industrivarer til forbrug og investering, er en reduktion af industrivareområdets handelsbalanceunderskud betinget af, at industriproduktionen forøges i forhold til den forsyning med industrivarer, som forbrug og investering lægger beslag på. Den forbedring, der er sket på dette område i 1980, er imidlertid hovedsagelig

[Industriministeren]

sket gennem en kraftig reduktion af import og produktion af industrivarer til forbrug og investeringer samt gennem lagerreduktioner – og skyldes således i højere grad svagere efterspørgsel end en dynamisk og beskæftigelsesfremmende udvikling.

Et grundlæggende vilkår for en bedre balance i udenrigshandelen er derfor, at der skabes mulighed for en hurtigere vækst i industriens produktion til hjemmemarkedsforbrug og eksport og følgelig også en meget betydelig stigning i industriens investeringer i de kommende år.

Et sådant krav indebærer, at der må realiseres en meget kraftig industriudvikling på baggrund af en svag stigning i den hjemlige efterspørgsel efter industrivarer, hvor de mest ekspansive områder endda må ventes at blive i de meget importtunge investeringsvarer, og på baggrund af, at den internationale aktivitet i endnu en periode må ventes at være karakteriseret af relativt svag økonomisk vækst. En vigtig forudsætning for at nå det ønskede mål vil derfor være, at industien vinder øgede andele af det danske marked på forbrugsvarerområdet.

Der kan imidlertid ikke være tvivl om, at hovedparten af den fremtidige produktionsstigning skal finde afsætning i udlandet, hvilket vil indebære, at industrieksportens væksttempo må øges stærkt.

Når henset til udviklingen i de seneste år, må man gøre sig klart, at en sådan målsætning for industriproduktionens og industrieksportens vækst er ambitiøs, og at den vil nødvendiggøre en ekstraordinær indsats over en årrække. Selv med en væsentlig forbedring i industriens konkurrenceevne, som vil animere virksomhederne til øgede investeringer og øget produktion, må man holde sig for øje, at det tager tid at forberede nye eller øgede produktioner, at det tager tid at få udbygget produktionsapparatet, og at det tager tid at bearbejde nye markeder.

Selv i tilfælde af stærk produktionsforøgelse kan den direkte beskæftigelse i industrien næppe forøges drastisk. Industriens beskæftigelse i 1980 var således ikke større end i 1960 til trods for, at produktionen i disse tyve år er mere end fordoblet og arbejdstiden reduceret. Den beskæftigelsesmæssige betydning af en stærk forøgelse af industriproduktionen ligger dels i, at en øget industriproduktion umiddelbart afføder større beskæftigelse

inden for erhverv af servicepræget karakter, dels i den positive virkning på betalingsbalancen, som giver større råderum for en aktivitetsfremmende politik og hermed øget beskæftigelse over et bredt felt i samfundet.

De problemer, der er forbundet med en kraftig vækst i industriproduktionen, er af en sådan karakter og størrelsesorden, at de kun vil kunne løses i sammenhæng med en fundamental forbedring af industriens konkurrenceevne. Udviklingen i industriens omkostningsniveau er her af central betydning. Øget industriel vækst kan ikke tilvejebringes alene ved anvendelse af de specifikke industripolitiske virkemidler, der hører under industriministeriets forretningsområde. Der er behov for en krævende og målrettet indsats fra alle sider, hvor man øver eller har mulighed for at øve indflydelse på industriens formåen og omkostningsudvikling.

Det gælder de politiske instanser, folketing og regering, men også industriens og arbejdsmarkedets organisationer og medarbejdere og ledere ude i virksomhederne.

Hvordan tager dansk industri sig ud i dag, og hvilke forudsætninger må man tage sit udgangspunkt i ved tilrettelæggelsen af en industriel udviklingspolitik baseret på den fornævnte målsætning?

Uanset de seneste års stagnation har dansk industri som helhed bevaret sin fundamentale vitalitet. Det har ikke været et element i dansk industripolitik – i modsætning til mange andre vestlige industrilande – at søge tilbageslag inden for en hvilken som helst del af industrien afbødet gennem et sikkerhedsnet af statslig subsidiering. Markedskræfterne har i det store og hele fået lov til at virke og har herigennem tvunget virksomheder og brancher til at gennemføre sådanne tilpasninger i produktvalg og produktionsmetoder, at man så vidt muligt har kunnet opretholde sin konkurrenceevne. Det er også lykkedes i ikke ringe udstrækning.

Dette har nok i nogen grad sin baggrund i, at dansk industri overvejende består af mindre og mellemstore virksomheder. Antallet af virksomheder, som i europæisk forstand kan karakteriseres som store – f. eks. over 5.000 ansatte – kan tælles på én hånd. Antallet af virksomheder, der beskæftiger

[Industriministeren]

mere end 500, er kun ca. 90. Et tyngdepunkt for dansk industri ligger i de godt 1.100 virksomheder, der beskæftiger fra 50 til 500 mand, og som har en andel i 1979 på omkring 40 pct. af industriens totale omsætning og beskæftigelse. Men også små virksomheder med en beskæftigelse på fra 6 til 50 mand, hvoraf der fandtes godt 4.500, spiller en betragtelig rolle med omkring 20 pct. af omsætningen og af beskæftigelsen.

Denne struktur giver særlige muligheder, men rejser samtidig specielle problemer. Mulighederne ligger i, at dansk industri trods sin totalt set beskedne størrelse har en betydelig bredde. Forbløffende mange produktionsområder er repræsenteret. Men der findes ingen tung, overvejende råvarebaseret industri, og der forekommer meget lidt industri baseret på industriel masseproduktion som f. eks. automobiler, hårde hvidevarer, underholdningselektronik o. lign. Den industri, der findes på disse områder, er i højere grad en produktion baseret på kvalitet, design eller særlige specialiteter inden for området. Et afsætningsmæssigt tilbageslag på markedet for tung industri og de masseproducerede standardvarer rammer derfor i almindelighed ikke Danmark helt så hårdt, som det kan være tilfældet i andre lande, hvor denne industri både nationalt og lokalt kan veje langt tungere.

Industriens fordeling på virksomhedsstørrelser har været forholdsvis konstant over en årrække. Dette forhold dækker imidlertid over betydelige bevægelser, idet der årligt sker et stort antal nyetableringer og nedlægninger af virksomheder. Tilgang og afgang af firmaer inden for gruppen fremstillingsvirksomhed udgør i løbet af 1 år hver ca. 6 pct. af det samlede antal virksomheder, hvilket tyder på en betydelig rotation. Hertil kommer, at virksomhederne som følge af vækst eller nedgang i produktionen til stadighed bevæger sig op og ned i størrelsesgrupperne. For industrien taget som helhed er fleksibilitet og evne til fornyelse formentlig i høj grad en følge af de mange nyetableringer og virksomhedsnedlægninger og ikke blot af omstillingsevnen inden for de bestående virksomheder.

De relativt mange mindre og mellemstore virksomheder rejser på den anden side særlige problemer med hensyn til udformningen af en industriel udviklingspolitik. Relativt få

danske industrivirksomheder har en sådan størrelse, at de inden for egne rammer på alle områder råder over den ekspertise, der udviklingsmæssigt er nødvendig i henseende til sådanne specialer som produktudvikling, produktionsteknologi, afsætning, økonomistyring m. v.

Et betydeligt antal danske industrivirksomheder har derfor behov for bistand på ét eller flere af disse felter, for mange virksomheders vedkommende ikke mindst i den periode, hvor de gennemgår en udviklingsproces fra en mindre til en større virksomhed.

Dette behov danner den særlige baggrund for den industrielle udviklingspolitik, der måske tør siges at have været særegen for Danmark. Medens vi her i landet stort set ikke har støttet industrien gennem direkte statslige subsidier til den enkelte branche eller virksomhed, har den industrielle udviklingsstrategi været baseret på tilvejebringelsen af et industrielt serviceapparat, som brancherne og virksomhederne har kunnet gøre brug af efter princippet om hjælp til selvhjælp.

Dette serviceapparat står i øvrigt til rådighed ikke blot for industrien, men også for andre byerhverv, men det må nok fastslås, at tyngdepunktet ligger i varetagelsen specielt af problemer knyttet til den industrielle udvikling.

Serviceapparatet er grupperet om 3 for den industrielle udvikling og for samfundet i øvrigt væsentlige emner:

- Teknologien
- Eksporten
- Finansieringen

Om de enkelte emner bemærkes følgende:

Teknologien.

Dansk industri arbejder med et højt omkostningsniveau og er derfor tvunget til, hvis den skal bevare sin internationale konkurrenceevne, at betjene sig af en tidssvarende teknologi. Man møder ikke sjældent den opfattelse, at avanceret teknologi er noget, der alene er brug for i specielle industrier, der står som eksponenter for den moderne teknologiske udvikling, bl. a. elektronisk og biokemisk industri. Det er imidlertid ikke rigtigt. For dansk industris evne til at bære et højt omkostningsniveau, herunder et højt lønniveau, er det afgørende, at industrien ud

[Industriministeren]

i alle dens forgreninger har adgang til og kan betjene sig af en moderne teknologi i en vedvarende produktfornylelses- og rationaliseringsproces.

Højt løn- og omkostningsniveau og avanceret teknologi er to sider af samme sag. Et højt omkostningsniveau tvinger virksomhederne til at rationalisere, og et højt teknologisk niveau skaber baggrund for, at industrien kan bære et højt løn- og omkostningsniveau. Denne sammenhæng er væsentlig, og ønsker man at bevare industriens høje niveau med hensyn til produktivitet og aflønning af arbejdskraften, må teknologipolitikken lægges til rette i overensstemmelse hermed.

At industrien til stadighed skal produktudvikle og rationalisere ved hjælp af den nyeste teknologi, er naturligvis ikke uden problemer, særlig i en periode med stagnation og stor arbejdsløshed. Imidlertid vil det ikke løse problemerne på beskæftigelsesområdet, såfremt man af frygt for teknologisk arbejdsløshed lægger restriktioner på anvendelsen af den nyeste teknologi. Det kan naturligvis forekomme, at en virksomhed eller en branche ved omstilling til ny og mere avanceret teknologi må reducere sin arbejdsstyrke, men skete det ikke, ville resultatet blive forringet konkurrenceevne og herigennem en beskæftigelsesreduktion af helt andre dimensioner og af en helt anden varighed. De problemer for beskæftigelsen, som anvendelsen af ny teknologi kan give anledning til på kort sigt, må søges løst ved aktive foranstaltninger i form af tilbud om omskoling, genuddannelse og tilsvarende mobilitetsfremmende foranstaltninger, der sikrer de størst mulige fordele og mindst mulige ulemper ved udnyttelse af ny teknologi.

Det betyder ikke, at enhver form for ny teknologi skal accepteres, blot fordi den er ny. Der er en stigende forståelse for, at indførelsen af ny teknologi må ske med åbne øjne over for alle dens konsekvenser. Det er i den forbindelse glædeligt, at der ved de nu overståede overenskomstforhandlinger er indgået en teknologiaftale mellem hovedorganisationerne på det private arbejdsmarked, der for begge parter har det erklærede formål at forbedre konkurrencedygtigheden, beskæftigelsen, arbejdsmiljøet og arbejdstilfredsheden i de enkelte virksomheder.

Der må søges tilvejebragt det bedst mulige forhåndskendskab til den teknologiske ud-

viklings konsekvenser i deres fulde udstrækning, både følgerne af at bruge den nye teknologi og af at undlade at bruge den. Regeringen har vedtaget, at en systematisk teknologivurderingsindsats skal iværksættes, efterhånden som der indvindes erfaringer og udvikles vurderingsmetoder. Med henblik herpå er et antal pilotprojekter igangsat af teknologirådet.

De teknologirettede erhvervsfremmeordninger tager særlig sigte på at bistå det betydelige antal danske industrivirksomheder, som på grund af deres relativt beskedne størrelse ikke inden for egne rammer har mulighed for at ansætte funktionspecialister eller på anden måde specialisere sig i de mange tekniske, økonomiske og ledelsesmæssige discipliner, der er nødvendige for en moderne erhvervsvirksomhed. Det drejer sig bl. a. om økonomisk bistand til virksomhedernes produktudvikling, både videreudvikling af eksisterende produkter og nyudvikling. Rådgivning på teknologiske og ledelsesmæssige områder kan fås hos de teknologiske institutter og en lang række specialiserede institutter, hvoraf adskillige har tilknytning til Akademiet for de Tekniske Videnskaber (ATV). Et betydeligt antal konsulenter med speciale i teknologiske eller virksomhedsøkonomiske discipliner og med ståsted i byerhvervenes organisationer opretholder kontakten med de mange enkeltvirksomheder. Med sigte på at nå ud også til de helt små virksomheder overalt i landet er et net af teknologiske informationscentre (TIC) på amtskommunal basis under opbygning. Centrene bemannes således, at en lokal virksomhed hurtigt kan sættes i kontakt med den ekspertise (i offentlig eller privat regie), som virksomheden særlig har brug for at konsultere i det konkrete tilfælde.

Som følge af den offentlige sektors voksende betydning som aftager af industriprodukter og større anlæg har et særligt organ, formidlingsrådet, fået til opgave at sikre det offentliges kontakt med danske leverandører, navnlig af investeringsgoder, og drage omsorg for, at man ved den offentlige planlægning af anlæg og anskaffelser er opmærksom på mulige danske leverandørers konkurrencemæssige formåen. Samtidig er der givet det offentlige adgang til at indgå udviklingskontrakter med private erhvervsvirksomheder som grundlag for et langsigtet og perspektiv-

[Industriministeren]

rigt samarbejde mellem industrien og det offentlige som køber. Som led i disse bestræbelser er der desuden sket en udbygning af direktoratet for statens indkøb.

Disse teknologirettede ordninger koordineres og administreres gennem teknologistyrelsen, hvortil er knyttet sagkyndige – rådgivende eller besluttende – organer med repræsentation for erhvervslivets og arbejdstagernes organisationer og for den offentlige sektor.

Eksporten.

En anden væsentlig del af servicenettet er direkte eksportorienteret. En central rolle spiller her eksportkreditordningen, hvorigenem der ydes garanti for eksporttilgodehaver og kaution for lån til finansiering af eksportproduktion og kreditydelser i forbindelse med eksportsalg. Væsentlige dele af dansk eksport gør brug af disse ordninger, og senest er dispositionsrammen for ordningen forøget til 30 mia kr.

Ordningen er af uvurderlig betydning for dansk eksport, og brugen af ordningen har igennem de senere år været kraftigt stigende, hvortil en intensiv oplysningsvirksomhed har ydet sit bidrag. Periodevis har det været vanskeligt at klare sagsekspektionen. Svagheder af denne art afhjælpes gennem rationalisering bl. a. ved overgang til EDB og forenklet behandling af visse sager.

I tidens løb, og især i de senere år, er der udviklet en række garantiformer i takt med de behov, der er konstateret hos danske eksportører, for at opnå forsikring eller finansiering af eksporten. Blandt disse kan nævnes forhøjet tabsdækning under alle garantiformer, generalgarantier, kursgarantier, køberkreditgarantier og kreditlinjer.

Denne udvikling har kunnet finde sted inden for den eksisterende lovgivning, som i sin nuværende form må anses for at være tilstrækkelig fleksibel til, at de nødvendige tilpasninger af ordningen kan finde sted.

Eksportkreditordningen skønnes fuldt ud at stå mål med de faciliteter, der tilbydes den eksporterende industri i andre lande. Danmark har imidlertid altid i internationale fora gjort sig til talsmand for, at de vestlige industrilande bør undgå at overbyde hinanden med hensyn til kreditfaciliteter for deres eksport, idet et kapløb på dette område

uundgåeligt vil give det ressource- og valuta-svage Danmark et handicap.

Ordningen administreres af eksportkreditrådet, hvorigenem erhvervene selv har nøje føling med de vilkår, der gives dansk eksport sammenlignet med andre landes.

Gennem eksportfinansieringsfonden finansieres langfristede kreditydelser ved eksport af kapitalgoder på rentevilkår, som svarer til internationale rentevilkår.

Betydelige midler – i 1981 ca. 180 mill. kr. – er stillet til rådighed til fremme af dansk eksport. Midlerne benyttes som støtte til eksportvirksomheders salgsfremmende foranstaltninger såsom markedsundersøgelser, udstillingsdeltagelse, propagandafræmstød m. v. Støtten gives principielt som hjælp til selvhjælp, og det er en forudsætning, at der er tale om kollektivt organiserede eksportfræmstød, idet det hverken ville være i overensstemmelse med vore internationale forpligtelser eller stemme med vore egne principper for eksportstøtte at subsidiere enkeltvirksomheders kommercielle aktiviteter.

For at muliggøre industriens deltagelse i det stadig voksende marked for projekt- og systemorienteret eksport bl. a. i udviklingslandene og de olieproducerende lande er der skabt organer og særlige arrangementer med sigte på at opøge udenlandske projekter og fremme udvikling af større danske projekter med henblik på at gøre dem egnede til eksport.

Gennem eksportfremmerrådet sikres det, at disse ordninger til enhver tid administreres med et praktisk, erhvervsnært sigte og i tæt koordination med de af erhvervsorganisationerne selv etablerede eksportserviceorganer. Kontakten med de udenlandske markeder varetages af udenrigsministeriets erhvervstjeneste, der i de senere år er væsentligt udbygget, og gennem et stigende antal eksportstipendiater på lokaliteter, hvor udenrigstjenesten ikke er repræsenteret. Et betydeligt antal erhvervsvirksomheder har gjort brug af muligheden for at opnå finansiel bistand til fælles ansættelse af eksportkonsulenter, der vurderer afsætningsmulighederne for deltagernes produkter på udvalgte markeder og rådgiver med hensyn til produkttilpasning, afsætningskanaler, salgspolitik m. v. Udenrigsministeriet stiller gennem sin handelsafdeling en omfattende service til rådighed for danske eksportører. Fra udenrigsrepræsentationerne

[Industriministeren]

hjemhentes et stort materiale om den aktuelle situation på de enkelte markeder såvel generelt som branchespecifikt. Gennem handelsafdelingens bibliotekstjeneste, publikationer, kontaktmoder, telefonservice m. v. spredes disse informationer til alle interesserede, ligesom konkrete opgaver, der stilles af den enkelte eksportør, søges løst ved hjælp af repræsentationernes vidtforgreneede kontakter på markedet.

Finansieringen.

Om de problemer, det høje danske renteniveau rejser for dansk industri, bemærkes først, at en sænkning af det generelle danske renteniveau naturligvis ville være at foretrække, således at dette ikke var højere end i de lande, der særlig må konkurreres med. Imidlertid må man acceptere, at dette foreløbig ikke er muligt. Hensynet til den nødvendige pengepolitik og finansieringen af underskuddet på betalingsbalancen og stadig refinansiering af udlandsgælden vil indtil videre nødvendiggøre, at der føres en rentepolitik med et dansk renteniveau i overkanten af det internationale. Denne hovedregel er dog blevet efterlevet med betydelig fleksibilitet. Selv om den internationale renteutvikling gennem nogen tid har udvist stigende tendens, har dette ikke resulteret i en tilsvarende bevægelse i det danske renteniveau. Den lange rente i Danmark ligger fortsat relativt højt, men dette kan næppe siges mere at være tilfældet for den korte rentes vedkommende.

På denne baggrund er der i erhvervspolitikken indbygget særlige finansieringsordninger med det begrænsede sigte at gøre det muligt for erhvervslivet på områder, der må tillægges særlig samfundsmæssig betydning, at finansiere anlægsinvesteringer på gunstigere rentevilkår end de almindeligt gældende.

Den mest massive indsats sker gennem den såkaldte K-låneordning, hvorved udlandslån optaget af Kongeriget Danmarks Hypotekbank videreudlånes i danske kroner til Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk med henblik på anlægslån til eksporterende fremstillingsvirksomheder. Hvad eksportkriteriet angår, vil også virksomheder, der alene har indirekte eksport gennem eksportkøbmænd eller som underleverandører til eksporterende producenter, kunne komme i betragtning. Lånerammen er blevet stærkt

udvidet og andrager for 1981 1,25 mia kr. Instituttets udlånsrente udgør for tiden ifølge den med Hypotekbanken truffe aftale 11½ pct. p.a.

Gennem statslige indskud i Finansieringsinstituttet er der endvidere skabt grundlag for den såkaldte EM-låneordning, hvis formål er at finansiere eksport-, miljø- og energibesparende investeringer. Udlån sker i form af en blanding af statslige midler og instituttets egne midler i forholdet 1:3, hvorved der opnås en dekort på 25 pct. i forhold til løbende markedsrente.

Det statslige indskud andrager efter det nylig foretagne indskud på 40 mill. kr. i alt 138 mill. kr., hvilket muliggør et samlet udlån på 552 mill. kr. Der foreligger lovhjemmel til at indskyde endnu 12 mill. kr., således at det samlede indskud kommer op på 150 mill. kr.

Gennem egnsudviklingsordningen, der tog sin spæde begyndelse i 1958, er der gennem årene ydet en indsats for at fremme den industrielle udvikling og dermed levestandarden og serviceniveauet i de dele af landet, som lå væsentligt tilbage for det øvrige land. Der har kunnet konstateres en væsentlig fremgang, således at Danmark ikke længere er så »skævt« udviklet som tidligere. Endnu er den opgave, man oprindeligt stillede sig, dog ikke løst, således at der stadig er behov for en indsats i de svage områder, og opgaven er ikke blevet lettere under det indtrufne konjunkturtilbageslag.

Gennem investeringstilskud og lavt forrentede lån samt formidling af lån fra Den Europæiske Investeringsbank er der skabt incitamentter til industrielle investeringer i egnsudviklingsområderne. Mens erhvervslivet oprindeligt var stærkt motiveret af interessen for lettere adgang til mindre kvalificeret og lavere aflønnet arbejdskraft, går tendensen, som stærkt understøttes af egnsudviklingsrådet, nu i retning af teknologisk mere avanceret industri med heraf følgende gunstigere virkninger for egnsudviklingsområderne med hensyn til højere indkomstniveau, etablering af kvalificeret service for industrien m. v.

I indeværende år andrager bevillingerne til egnsudvikling i alt godt 300 mill. kr., og disse midler synes efter foretagne effektvurderinger at domme at blive givet godt ud. Egsudviklingsrådet, hvori erhvervsmæssig

[Industriministeren]

ekspertise er repræsenteret, administrerer ordningen.

Endelig må håndværkerlånordningen nævnes. Den har en meget lang tradition bag sig, men ordningens målsætning har markant skiftet karakter i tidens løb. Fra oprindelig at have været delvis socialt betonet er ordningen gået over til at blive et fuldt integreret led i industriministeriets erhvervspolitik.

Håndværk og mindre industri – her defineret som virksomheder med op til 75 ansatte – er ordningens målgruppe, med overvejende vægt på eksporterende eller importkurrerende virksomheder. Særlig perspektivrige investeringsprojekter får en favorabel behandling ved udmåling af lånenes størrelse. Endvidere kan der nu også ydes lån til etablering af egen virksomhed efter vurdering af ansøgerens projekttid og kvalifikationer. For 1981 står der knap 100 mill. kr. til rådighed for udlån, og udlånsrenten er for tiden 9 pct. p.a.

Ordnningen administreres af egnsudviklingsdirektoratet med støtte fra et rådgivende udvalg.

Alle de nævnte finansieringsordninger vedrører anlægsinvesteringer. For driftskapitalens vedkommende er det – i første række af pengepolitiske grunde – ikke muligt at gennemføre tilsvarende rentedifferentiering. Etablering af løbende driftskreditter må i øvrigt anses for en typisk opgave for pengeinstitutterne i modsætning til den langfristede anlægsfinansiering, som kun i begrænset omfang varetages af disse.

Driftskreditter til finansiering af selve eksportproduktionen og af eksportørernes kreditgivning til udenlandske aftagere kan dog som omtalt i forbindelse med eksportkreditordningen etableres med kaution fra eksportkreditrådet over for det långivende pengeinstitut. Inden for de grænser, som rådets vurdering af eksportørens kreditværdighed sætter, kan der således sikres eksporten fornøden driftskapital.

Generelt skal om dette erhvervspolitiske servicesystem peges på, at der ikke er tale om generel og automatisk subvention. Det drejer sig om tilbud, som virksomhederne kan gøre brug af eller lade ligge, hvis de ikke mener, de har behov herfor. Fælles for ordningerne er, at der kræves en indsats fra

virksomhedernes side. Det må klargøres, hvori deres problemer består, og hvilken bistand de særlig har brug for. Bistanden gives principielt som hjælp til selvhjælp, således at virksomhederne gennem et eget engagement må manifestere tillid til, at det nytter.

Der er ikke hold i indvendingen om, at ordningerne er for mangfoldige og for udviklede til, at virksomhederne kan gøre brug deraf. Herimod taler allerede det forhold, at ordningerne er fuldt udnyttet inden for de finansielle og administrative rammer, der er til rådighed. Gennem et tæt samarbejde med de erhverv, som ordningerne henvender sig til, drages endvidere omsorg for, at ordningerne udformes og administreres så praktisk og erhvervsnært som muligt. Gennem øget informationsvirksomhed vil der endvidere blive draget omsorg for, at kendskabet til ordningerne i videst mulig udstrækning bringes ud til erhvervslivet.

Heller ikke den betragtning, at ordningerne overvejende henvender sig til større virksomheder, forekommer berettiget. Det modsatte er snarere tilfældet. Ordningernes største klientel ligger i kategorien mindre og mellemstore virksomheder, men gennem specielle arrangementer gøres der på mange områder en indsats, der i særlig grad har de små virksomheders behov for øje.

Som led i bestræbelserne på, at ordningerne til stadighed tilpasses udviklingen for bedst muligt at tjene den i ordningerne indbyggede målsætning, har det industripolitiske kontaktudvalg for nylig gennemgået de enkelte ordningers indhold og administration.

Et led i ordningernes tilpasning og effektivisering er systematiske analyser af ordningernes virkninger, som vil blive intensiveret ved oprettelsen af det industripolitiske sekretariat under industriministeriet.

Det finansielle og administrative grundlag for ordningerne er i betydeligt omfang af midlertidig karakter og indbygget i de senere års beskæftigelsesplaner. Dette vanskeliggør planlægning på længere sigt. Regeringen er klar over dette og vil i videst muligt omfang søge dette problem afhjulpet gennem tilvejebringelsen af et mere langsigtet bevillingsgrundlag, der forhåbentlig kan øges i takt med den stadig voksende udnyttelse af ordningerne.

Når dette er sagt om denne side af de industripolitiske virkemidler, må tilføjes, at der

[Industriministeren]

alene herigennem ikke kan tilvejebringes de nødvendige forudsætninger for, at industrien kan indfri forventningerne om at vende de senere års stagnation til fornyet ekspansion og herigennem give det nødvendige bidrag til genskabelse af valutarisk ligevægt og en rimelig beskæftigelsesgrad. Med dette for øje må begrebet industripolitik ses i et langt videre perspektiv.

Industriens berøringsflade med det øvrige samfund spænder ifølge sagens natur overordentlig vidt, og industriens arbejdsvilkår og produktionsformåen afhænger af samspillet mellem industrien og en lang række faktorer bestemt helt eller delvis af forholdene uden for industrien.

Væsentligst i den forbindelse er virkningerne på efterspørgslen efter industriens produkter af den generelle økonomiske politik, der føres på hjemmemarkedet, og af konjunktur- og efterspørgselsforholdene på industriens vigtigste eksportmarkeder. I de nærmest kommende år må der som tidligere omtalt påregnes stagnerende eller kun svagt stigende efterspørgsel såvel på hjemmemarkedet som på eksportmarkederne. Øget produktion kan under disse forhold kun muliggøres ved at vinde øgede markedsandele på hjemmemarkedet i konkurrence med importerede industrivarer og på eksportmarkederne. Muligheden for, at industrien kan indfri forventningerne om stigende produktion og eksport, er derfor på det nøjeste knyttet til nødvendigheden af en stadig forbedring af de eksporterende og importkonkurrerende virksomheders konkurrenceevne.

Målt i markedsandele har dansk industris konkurrenceevne udvist et fald på hjemmemarkedet op til midten af 1970'erne. Dette fald blev vendt til en stigning for et par år siden. På eksportmarkederne er en tilsvarende negativ tendens først blevet vendt inden for det seneste år. Devalueringen i 1979 og det forhold, at der var politisk grundlag for i forståelse med arbejdsmarkedets parter at gennemføre indkomstpolitiske foranstaltninger, der holdt igen på indkomst- og omkostningsudviklingen, har utvivlsomt haft en meget positiv betydning for denne vending. Devalueringen afbødede det forhold, at Danmark op igennem 1970'erne faktisk havde haft en stigende kronekurs samt udviste stor stigning i timelønnen i sammenligning med vore vigtigste samhandelspartnere. Konkur-

renceevnen afhænger imidlertid også af produktivetsudviklingen, og denne har for dansk industri ligget blandt de højeste sammenlignet med industrien i vore vigtigste samhandelslande. Produktivetsudviklingen er dog ligesom i andre lande blevet svækket i de seneste år som en følge dels af en faldende udnyttelse af produktionsfaktorerne, dels af det faldende investeringsniveau, og medmindre væksten i investeringerne kan genskabes, må det på længere sigt befrygtes, at produktivetsudviklingen vil gå i stå.

Omkostningsudviklingen er afhængig af en lang række faktorer, hvor de direkte eller indirekte lønafhængige omkostninger og omkostningerne ved kapitalfremskaffelse til finansiering af drift og investeringer spiller en væsentlig rolle. Hertil kommer, at industriens arbejdsvilkår på en lang række andre områder er afhængig af den politik, der føres af regering og folketing. Væsentlige i den forbindelse er erhvervsskattepolitikken, uddannelses- og forskningspolitikken, arbejdsmarkedspolitikken, miljøpolitikken og den øvrige offentlige infrastrukturpolitik.

Denne brede sammenhæng betyder, at det næppe er realistisk at forestille sig, at det vil være muligt at fastlægge et industrielt udviklingsprogram som en engangsoperation. Snarere vil der være tale om en proces, hvor man på alle i denne sammenhæng betydningsfulde områder må opprioritere nødvendigheden af at forbedre industriens forudsætninger for at bryde de senere års stagnation og fremkalde en ny vækst af et omfang, der muliggør gradvis i løbet af 1980'erne at genskabe valutarisk og beskæftigelsesmæssig balance. I fremtidige industripolitiske redegørelser vil det derfor være nødvendigt at følge denne problemstilling op.

En række foranstaltninger med dette sigte er allerede gennemført som led i beslutninger i 1979 og 1980.

I sammentrængt form anføres i det følgende hovedpunkterne i det arbejdsprogram, hvorpå regeringen agter at basere sine overvejelser om en erhvervs politik med dette generelle sigte.

1. Teknologi.

For industriens udvikling i 1980'erne er en effektiv og samfundsrelevant udnyttelse af moderne teknologi afgørende. Teknologipoli-

[Industriministeren]

tikken tilrettelægges på grundlag af såvel en overordnet som en sektorvis vurdering af samfundets og virksomhedernes behov for teknologisk udvikling og en planlægning af den indsats, staten kan yde for at fremme denne udvikling.

På grundlag heraf iværksættes følgende aktiviteter, hvis resultater til stadighed vurderes med henblik på at sikre, at indsatsen retter sig mod de højest prioriterede aktuelle såvel som mere langsigtede behov:

- gennem øgede bevillinger søges det stigende behov for produktudviklingstilskud og lån fra udviklingsfonden samt for udviklingsfondens finansiering af offentlige udviklingskontrakter imødekommet,

- formidlingsrådets indsats styrkes med henblik på udbygning af kontakten og samarbejdet mellem industrien og den offentlige sektor om opgaver, der egner sig for dansk industri, og som kan fremme industriens produktfornyelse,

- teknologirådets virksomhed udbygges, og der søges øgede bevillinger stillet til rådighed såvel for de teknologiske serviceinstitutters basisvirksomhed som for en udvidet projektvirksomhed, navnlig inden for følgende indsatsområder:

- afsluttende opbygning af det landsdækkende net af regionale teknologiske informationscentre med tilknyttet decentral iværksættertjeneste,

- nye initiativer vedrørende mikroelektronik, bioteknik, olie- og gasteknologi, energibesparende og arbejdsmiljøforbedrende produkter og processer samt genanvendelse,

- fremme af opfindervirksomhed og af import af licensviden,

- udbygning af den særlige konsulenttjeneste for mindre virksomheder,

- forstærket opbygning af viden af særlig betydning for industriens eksportmuligheder og for importsubstituerende komponentproduktion,

- samarbejde mellem private virksomheder og institutter m. v. om mulighederne for erhvervsmæssig udnyttelse af projekter vedrørende udvikling af nye produkter til dækning af aktuelle samfundsmæssige behov, f. eks. ressourcebesparelser, miljøbeskyttelse og forbedring af arbejdsmiljøet,

- opbygning af erfaringer og metoder til brug ved gennemførelsen af systematiske hel-

hedsvurderinger af konsekvenserne af nye teknologiers anvendelse.

- konsulent- og produktivetsordningerne udbygges gennem øgede bevillinger, og i overensstemmelse med de nyligt godkendte ændringer i retningslinjerne lægges øget vægt på aktiviteter med direkte virkning på valuta-indtjening og beskæftigelse, herunder ansættelse af tværfaglige afsætningskonsulenter og udbygning af det produktivetsfremmende samarbejde mellem virksomhedernes medarbejdere og ledelse.

2. Eksportfremme.

Der er behov for på en række områder yderligere at intensivere eksportfremmearbejdet for derved at bistå industrien i dens bestræbelser på at udvide markedsandelene på eksportmarkederne. Heri indgår følgende:

- udbygningen af industriministeriets eksportfremmeordning fortsættes især med henblik på styrkelse af eksportstipendiatorordningen samt på at kunne imødekomme det øgede behov for bl. a. støtte til eksportkonsulentarrangementer, tilbudsgivning og udstilingsvirksomhed,

- på grundlag af de indvundne erfaringer overvejes en udbygning af ordningen for projekteksport samt ordningen for offentlige styrelers deltagelse i eksportforretninger,

- udviklingen af eksportkreditorordningens garanti- og kautionsformer fortsættes i takt med eksportørernes behov,

- det er besluttet at foretage en undersøgelse af omfanget af sammensætningen af eksportpotentielt i dansk industri,

- et udvalg har fået til opgave at overveje problemerne i forbindelse med et forslag om at indføre »bløde eksportkreditter« for eksport af kapitalgoder til u-lande samt spørgsmålet om anvendelse af de internationalt aftalte concensus-rentevilkår i hele finansieringsperioden ved lange eksportkreditter,

- eksportkreditorordningens administrative apparat styrkes dels personalemæssigt, dels ved rationaliseringer og forenklet sagsbehandling,

- der skabes bevillingsmæssige forudsætninger for en videreførelse og styrkelse af udenrigsministeriets eksportfremmearbejde.

3. Lånekapital.

[Industriministeren]

Strukturen i det bestående system, hvorigennem industrien forsynes med lånekapital, opretholdes i princippet uændret. Kort- og mellemfristet lånekapital fremskaffes hovedsagelig gennem pengeinstitutterne og langfristet lånekapital som realkredit. Statslige og på statsligt initiativ oprettede særlige finansieringsordninger vil som hidtil alene tage sigte på supplerende finansiering af erhvervenes faste investeringer med særligt sigte på egnsudvikling, eksportproduktion og miljø- og energiinvesteringer.

Regeringen vil med henblik på at lette industriens adgang til lånekapital have opmærksomheden henvendt på følgende forhold:

- pengeinstitutterne forudsættes som hidtil at prioritere deres udlånsvirksomhed, således at erhvervslivet og herunder særlig udlands-konkurrerende virksomheder tilgodeses bedst muligt,

- pengeinstitutterne bør fortsat bestræbe sig på at holde rentemarginalen lavest muligt, bl. a. ved at opnå omkostningsdækning for serviceydelser,

- K-låneordningen videreføres, og lånerammen tilpasses nødvendigheden af forøgede investeringer særlig med eksport for øje,

- egnsudviklingsordningen videreføres,

- under håndværkerlåneordningen gives prioritet til projekter, der forekommer særlig lovende i valutarisk og beskæftigelsesmæssig henseende.

4. Egenkapital.

Det høje renteniveau og den skærpede konkurrencesituation på eksportmarkederne gør det særlig påkrævet at styrke industriens egenkapitalgrundlag. Ud over de iværksatte og påtænkte lempelser i aktie- og erhvervsbeskatningen – lempelser, som har betydning for indtjeningsniveau og dermed for kapitalopbygningen i virksomhederne – er følgende initiativer af betydning:

- det fremsatte lovforslag om pensionskassers og livsforsikringsselskabers placering af midler som ansvarlig kapital i erhvervslivet,

- overvejelserne om etablering af et marked på fondsbørsen for handel med aktier i mindre selskaber,

- lovgivning om investeringsforeninger, herunder om modtagelse af retningsbestemte

emissioner for ikke-børsnoterede selskaber blandt pengeinstitutternes kunder.

5. Aktie- og erhvervsbeskatningen.

Aftalen fra maj 1980 om erhvervsbeskatningstelsler på 1,2 mia kr. er ved at være udmøntet i praksis. Et væsentligt formål hermed har været at gøre det mere attraktivt at investere i aktier. Som opfølgning af disse bestræbelser overvejes:

- indførelse af en virksomhedsbeskatning, hvorved ejere af personligt drevne erhvervsvirksomheder kan få reinvesteret overskud beskattet efter selskabsskatte regler i stedet for efter reglerne om personlig indkomst,

- yderligere skattemæssig lettelse ved generationsskifte og firmaomdannelse,

- mulighederne for at fremme en hurtigere og forøget anvendelse af investeringsfondshenlæggelser,

- mulighederne for sådanne omlægninger og rationaliseringer inden for skatteområdet, som kan motivere industrien til øget ekspansion.

6. Monopol- og prislovgivningen.

Monopoltilsynet forudsættes efter ophævelsen af prisstoppet nøje at følge udviklingen i priser og avancer og gøre brug af sine beføjelser efter pris- og avanceloven af 1974 til at gribe ind, såfremt udviklingen på noget område gennem urimelig udnyttelse af forholdene giver anledning dertil.

Monopolloven vil blive gennemgået med henblik på overvejelse af bl. a. følgende problemer:

- principperne for prisberegning og omkostningsfordeling inden for forskningstunge industrier, aktualiseret af forholdene inden for bl. a. medicinalindustrien,

- ønskeligheden af, at eksporterende og importkonkurrerende virksomheder ikke hæmmes urimeligt i deres konkurrencesituation over for udlandets virksomheder som følge af monopollovens bestemmelser og den heraf afledede administrative praksis,

- virksomhedernes rabatsystemer samt vejledende priser og betydningen heraf for konkurrencesituationen inden for det pågældende brancheområde,

- registrering og overvågning af den konkurrencemæssige betydning af finansielle koncentrationer.

[Industriministeren]

7. Uddannelse og forskning.

Den tekniske udvikling og udbygning af industrien vil i 1980'erne medføre behov for fortsat udbygning af uddannelserne samt etablering af nye uddannelser og udbygning af kapaciteten på de eksisterende uddannelser, der primært er rettet mod erhvervslivet, samt et øget samarbejde mellem industrien og forskningen på de videregående uddannelsesinstitutioner.

For at tilgodse dette behov overvejes følgende:

- forøgelse af lære- og praktikpladskapaciteten i takt med den udvidelse, der igennem de sidste år har fundet sted inden for EFG- og lærlinguddannelsesområdet,
- undersøgelse af, hvilke uddannelsesområder der særligt må forventes at blive efterspurgt af industrien i de kommende år, eksempelvis eksportrettede uddannelser og uddannelser på EDB-området,
- udbygning af de videregående uddannelser i takt med den teknologiske udvikling med nye specialer, f. eks. inden for det petrologiske, kemiske og datalogiske område,
- samarbejde mellem industrien og forskningen på de videregående uddannelsesinstitutioner bør udvides, og i denne sammenhæng overvejes det forslag om et udviklingsinstitut ved Danmarks tekniske højskole, der for nylig er fremsat af et udvalg nedsat af formændene for teknologirådet og planlægningsrådet for forskningen.

8. Arbejdsmarkedsforhold.

Arbejdsmarkedspolitikken har som en væsentlig opgave at lette den omstillingsproces, som dansk økonomi skal gennemløbe i de kommende år. Det er således af afgørende betydning at holde arbejdsstyrkens erhvervs-evne intakt samt at bibringe arbejdskraften de kvalifikationer, som den ændrede erhvervsstruktur tilsiger. Med henblik på at sikre, at efterspørgslen efter kvalificeret arbejdskraft vil kunne imødekommes i de kommende år, agter regeringen at foretage

- en udbygning af analyse- og planlægningsvirksomheden i de regionale arbejdsmarkedsnævn, der har til opgave at koordinere arbejdsmarkedspolitikken med erhvervsudviklingen i de enkelte områder,
- styrkelse af arbejdsformidlingens formidlingsvirksomhed dels gennem ændringer i

formidlingsprocedurer og udvikling af redskaber f. eks. ved anvendelse af EDB, der kan gøre formidlingen mere effektiv, dels gennem en fortsat udbygning af samarbejdet mellem arbejdsformidlingen og erhvervslivet,

- en såvel kvantitativ som kvalitativ udbygning af arbejdsmarkedsuddannelserne i overensstemmelse med den teknologiske udvikling og erhvervslivets behov,
- en vurdering af mulighederne for at indføre en ordning med betalt frihed til arbejdsmarkedsuddannelse for personer, der har en varig tilknytning til arbejdsmarkedet, finansieret af det offentlige, delvis gennem opnåede besparelser på arbejdsløshedsdagpengene,
- arbejdsmiljørådet er anmodet om at lade økonomiske konsekvensberegninger indgå i overvejelserne i forbindelse med udførelse og beslutning om indførelse af nye arbejdsmiljøkrav med henblik på at opnå en rimelig afvejning mellem fordelene for samfundet og ulemperne for erhvervslivet ved indførelse af arbejdsmiljøkrav.

9. Enerkipolitik.

I planlægningen og udbygningen af energipolitikken må der tages hensyn til den betydelige indflydelse på industriens arbejdsvilkår, som herved finder sted. Det tilstræbes således:

- at udforme en afgiftspolitik i energisektoren, der foruden at opfylde de energipolitiske målsætninger harmonerer med de industripolitiske intentioner,
- at opbygge en konkurrencedygtig produktion af energiudstyr, -processer og know-how i industrien,
- at videreføre den offentlige energisektors bestræbelser på at udnytte industriens leveringsmuligheder,
- at sikre bedst mulig koordination med industriministeriets erhvervsfremmeordninger.

10. Miljøbeskyttelse.

Ved den kommende revision af miljøbeskyttelsesloven vil de grundlæggende principper for behandlingen af sager om industriforurening blive opretholdt. Med henblik på bl. a. at afkorte den tid, der forløber med myndighedsbehandling af nye industriprojekter, overvejes

[Industriministeren]

– en forenkling af sagsgangen, således at sager om den mindst belastende industriforurening samt meget store sager kun skal kunne behandles af to instanser,

– en styrkelse af muligheden for gennem den fysiske planlægning på forhånd at fastlægge, hvor fremtidig særlig forurenende industri mest hensigtsmæssigt kan placeres,

– videreførelse af støtte til miljøinvesteringer i overensstemmelse med den ny miljøstøttelov. Det overvejes endvidere at foreslå en støtte til udvikling af processer til fremme af genanvendelse uden for de områder, som kan støttes efter genanvendelsesloven.

11. Offentlig infrastruktur, takstpolitik m. v.

Ved planlægning og udbygning af den offentlige infrastruktur må der lægges vægt på,

– at erhvervslivets behov for at benytte denne infrastruktur (transport- og kommunikationsvæsenets ydelser m. v.) kan imødekommes i forsvarligt omfang,

– at man ved udbygningen er opmærksom på danske virksomheders konkurrencemæssige formåen og gennem et langsigtet samarbejde søger at inddrage danske virksomheder i løsningen af sådanne opgaver, som kan danne grundlag for en erhvervsmæssig udvikling, og

– at man ved tilrettelæggelsen af den offentlige takstpolitik og af alle former for administrative procedurer er opmærksom på erhvervenes omkostninger.

Arbejdsprogrammet er udtryk for regeringens hensigt om at sikre en langsigtet udviklingslinje snarere end at tilvejebringe kortsigtede og midlertidige støtteforanstaltninger.

Genskabelsen af industriel vækst forudsætter dels, at der i industrien er tillid til, at den erhvervsfremmende linje vil blive fastholdt, dels at der i befolkningen er accept af nødvendigheden af en politik med dette sigte.

For denne accept er åbenhed og rimelig offentlig indsigt omkring erhvervslivets forhold af betydning. Byerhvervenes etableringsvilkår og udfoldelsesmuligheder er underkastet en række reguleringer, som bl. a. har dette sigte. Dele af denne lovgivning, bl.

a. inden for selskabsområdet, er i disse år genstand for reformer, som for en væsentlig del foregår parallelt med udviklingen inden for EF. Regeringen vil som hidtil lægge vægt på, at lovgivningen om disse forhold gennemføres i samarbejde med erhvervenes, arbejdsmarkedets og forbrugernes organisationer.

Medbestemmelse for de ansatte, herunder i form af medejendomsret gennem overskudsdeling, er en nødvendig forudsætning for, at de skal føle medansvar for erhvervslivet som helhed og for den virksomhed, de er knyttet til. Regeringen tillægger det væsentlig betydning, at den udvikling i retning af at tilvejebringe rammer herfor gennem aftaler på arbejdsmarkedet, i de enkelte virksomheder og gennem lovgivning fremmes på linje med den demokratisering af samfundslivet i øvrigt, der for regeringen er det holdbare grundlag også for økonomisk og erhvervsmæssig fremgang.

Regeringen har med denne redegørelse fremlagt sine tanker om hovedretningslinjerne for indsatsen i den kommende tid med sigte på at fremme den industrielle udvikling. Regeringen opfordrer samtidig – med redegørelsen som udgangspunkt – til debat om løsningen af de fundamentale problemer, den industrielle udvikling giver anledning til.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes mandag den 18. maj 1981 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 15.20